

Mert elkezdenni soha sem késő

Szoftverek, programok

A márciusi lapszámban a hardver fogalmát tisztáztuk. Most ismerkedjünk meg a szoftver, vagy más néven a program fogalmával. A számítógépet az ember "tanítja", többek között a szoftverek segítségével bírja működésre. A számítógépre írt programokat (operációs rendszer, szövegszerkesztő, böngésző stb.) és az ezekhez mellékelt írásos dokumentációkat tehát szoftvernek nevezzük. Ezeket programozók készítik, szellemi termékek, kézzel nem megfoghatóak (csupán a szoftvereket hordozó eszközöket - CD, DVD, hordozható merevlemez, pendrive - tudjuk kézbe venni).

A szoftver a számítógépen futó programok összefoglaló neve, a hardver egységeket működtető és vezérlő programok összessége. A hardverek mellett az operációs rendszerekre hárul igen nagy feladat, mivel utasítások nélkül a számítógép semmilyen műveletet nem képes elvégezni, önmagától a legegyszerűbb programot sem tudja elindítani. Ahhoz, hogy a számítógép munkát végezhesen, speciális programra, operációs rendszerre van szükség. Az operációs rendszer rendszert működtető utasításai automatikusan, a gép bekapcsolása után töltődnek be, és a többi programmal együtt a háttértárolón, a winchesteren található. Összegezve tehát az operációs rendszer egy, a hardvereket és a többi rá telepített programot

vezérlő rendszer, amelynek alapvető feladata, hogy kapcsolatot teremt és tart fenn a számítógép és a számítógép kezelője (operátor) között.

A számítógépünk felé minimális elvárásokat fogalmazunk meg, hiszen egyszerű felhasználóként az a lényeg, hogy:

- a gépen tudjuk tárolni, kezelni adatainkat,
- menteni, átnevezni, törölni, javítani, olvasni az általunk létrehozott állományokat,
- a tárolókon könyvtárakat létrehozni, törölni vagy módosítani.

Mindezt lehetőleg gyorsan, egyszerűen és kényelmesen.

A felsoroltakat az úgynevezett operációs rendszer hívatott szolgálni. Feladata többek között:

- a hardverelemek és összetevőik kezelése,
- könnyen használható, de egyszerű felhasználói felület biztosítása,
- jól értelmezhető hibaüzenetek produkálása mind hardver, mind szoftverhibák esetén,
- emberközeli felhasználhatóság (egyszerű, értelmezhető utasítások),
- adatok, dokumentumok logikus tárolása, gyors betöltése,
- új szoftver telepítésénél rövid időn belüli használhatóság megteremtése.

A program olyan egyszerű utasítások, műveletek logikus sorozata, amelyekkel a számítógépet irányítjuk. A program az utasításokat is és az adatokat is kettes számrendszerben leírt számokkal ábrázolja. Meghatározza, hogy a számítógép milyen módon végezzen el egy adott feladatot. A programokat háttértárolón tároljuk, ha éppen nem futnak. Ha egy programot elindítunk, az operációs rendszer a háttértárolóról betölti a programot a memóriába. A processzor számára átadja a program kezdetének címét, majd a program ezután átveszi a számítógép vezérlését és futni, működni kezd. Például a szövegszerkesztő programokat, a képernyőolvasókat, a különböző játékokat stb. nevezük programoknak. A Windows, a

Linux vagy a régen használt DOS pedig operációs rendszerek, amelyeken a programok működnek.

Összefoglalásként tehát a programok az úgynevezett operációs rendszeren működnek. Az operációs rendszer működteti, vezérli a számítógép kezelője által kívánt módon a számítógépet alkotó egységeket, természetesen általa megengedett módon. Olyan felületet biztosít a kezelő részére, amin keresztül utasításokat tud megadni a rendszer részére, a rendszer által megadott formában. Ez azt jelenti, hogy az operációs rendszer biztosítja számunkra mindazokat az utasításokat, amik alapján a feladatainkat el tudjuk végezni.

Kovács Judit

Olvasó sarok

Online felmérés a látássérültek körében

Bevezető

2013 szeptemberében a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság a 90 Decibel Project közreműködésével online kérdőívet állított össze a látás- és hallássérült emberek médiafogyasztási szokásainak és véleményének megismerése céljából. Az alábbiakban a látássérült mintára vonatkozó eredményeket foglaltuk össze.

A kérdőív négy kérdéscsoportot tartalmazott, melyek a válaszadók tévé, rádió és internet használati szokásainak, valamint a narrált produkciók ismeretének a feltérképezésére irányultak. Megkérdeztük többek között, hogy milyen eszközökkel rendelkeznek, mennyi időt töltenek tévé nézéssel, rádióhallgatással, illetve a világhálón, valamint mely médiaszolgáltatókat és milyen műsorokat követnek leginkább figyelemmel.